Dosar nr. 2-2106/2023
PIGD: 2-23175057-09-2-07122023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

31 ianuarie 2024 or. Fălești
Judecătoria Bălți (sediul Fălești)
în persoana judecătorului Lilia Trocin
grefier Mariana Lungu
cu participarea:
reprezentantului reclamantei, avocatul Valentin Trișnevschi
în lipsa reclamantei și a pârâtului care au solicitat examinarea cauzei în lipsa lor

examinând, în ședință publică, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Negru Ana împotriva lui Lungu Andrei privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor comun și a cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă:

I. Argumentele participanţilor la proces:

1. La data de 07 decembrie 2023, Negru Ana a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Lungu Andrei privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor comun și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta invocă că, în anul 2019 a stabilit relații efectiv de familie cu pârâtul Lungu Andrei. din aceste relații, la data de 03.12.202, s-a născut fiica Sofia. în anul 2022 a întrerupt aceste relații cu pârâtul și de atunci locuiește separat, împreună cu copilul au rămas să locuiască în or. Fălești, str. *****. În certificatul de naștere a fiicei este înscris ca tată, deoarece, la Oficiul stare civilă Fălești, a recunoscut paternitatea.

Din momentul întreruperii relațiilor de concubinaj și până în prezent pârâtul Lungu Andrei nu a contribuit cu nimic la întreținerea, educația și instruirea copilului comun. Pârâtul are venituri neregulate și fluctuabile, care sunt imposibil de urmărit, deaceia consideră necesar de a încasa pensia de întreținere pentru copil în sumă bănească fixă. Actualmente pârâtul se află în mun. Chișinău, dar nu cunoaște dacă este angajat în câmpul muncii și dacă da, unde anume și dacă este angajat în mod oficial.

Ținând cont de faptul că fiica Sofia nu are încă vârsta de șapte ani, locuiește împreună cu ea în or. Fălești, de faptul că părinții în egală măsură trebuie să participe la întreținerea copilului, că minimum, de existență pentru copii de asemenea vârstă în primul semestru al anului 2023 este de 2 416,50 lei și de faptul că copilului îi este necesar de a-i asigura un trai decent, consideră că ar fi suficient de încasat de la pârât în beneficiul său pensia de întreținere pentru copil în sumă bănească fixă în cuantum de 2000 lei.

Conform art. 3 alin. (1) din Convenția ONU cu privire la protecția drepturilor copilului, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire sociale, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

3. În drept cererea a fost întemeiată pe prevederile art. 76 Codul familiei, art. 94 alin. (1), 166-167 Cod de procedură civilă.

4. Reclamanta Negru Ana, în ședința de judecată, nu s-a prezentat, însă prin cererea de chemare în judecată a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa cu participarea reprezentantului său (f. d. 1).

5. Reprezentantul reclamantei, avocatul Valentin Trișnevschi în baza mandatului avocațial cu seria MA nr. 1237815 din 29.11.2023 în ședința de judecată a pledat pentru admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

6. Pârâtul Lungu Andrei, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin cererea din 16 ianuarie 2024 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, menționând că susține în principiu acțiunea înaintată, doar că pensia de întreținere a copilului minor să fie încasată în mărime de 1200 lei (f. d. 11).

II. Aprecierea instanței:

7. Ascultând explicațiile participantului la proces, cercetând înscrisurile anexate la materialele cauzei, instanţa de judecată consideră că cererea de chemare în judecată este întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

8. Conform art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime*.

9. Potrivit art. 6 alin. (1) Codul familiei, *persoanele fizice îşi realizează de sine stătător drepturile ce le aparţin şi iau naştere din relaţiile familiale, dacă prezentul cod nu prevede altfel.*

(2) Realizarea drepturilor şi îndeplinirea obligaţiilor familiale nu trebuie să lezeze drepturile, obligaţiile, libertăţile şi interesele legitime ale altor membri ai familiei şi ale altor personae.

10. Conform art. 3 alin.(1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, *în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala*.

11. Principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui – o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

12. Potrivit art.16 al Legii RM nr.338-XIII din 15.12.1994 cu privire la drepturile copilului, *fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceştia, cu excepţia cazurilor în care despărţirea de un părinte sau de ambii părinţi este necesară în interesul copilului*.

13. În conformitate cu art. 51 alin.(1)-(3) Codul familiei, *se consideră copil persoana care nu a atins vârsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor cînd aceasta contravine intereselor copilului*.

Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gîndirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei.

14. Conform art. 60 Codul familiei, *părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat.*

15. Potrivit art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova *„părinții sunt obligați să asigure creșterea, educația și instruirea copiilor”.*

16. Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei *„părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat”.*

17. Potrivit art. 60 alin. (2) din Codul familiei *„părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane”.*

18. Conform art. 74 din Codul familiei *„(1) Părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale”.*

19. Conform art. 76 al. 1) din Codul familiei, *în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.*

(2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

20. Potrivit explicațiilor ce se regăsesc în alin. 4 al Hotărârii Plenului Curţi Supreme de Justiţie ”Privind practica judiciară de soluţionare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei*”,* nr. 4 din 15 aprilie 2013, *starea materială reprezintă situaţia socio-economică a persoanei (părintelui), determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei.*

21. Totodată, sintagma *“alte circumstanţe importante”,* extinde sfera de aplicare a articolului 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanţei de judecată, din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate supra *(ex.: chestiuni de ordin medical).*

22. La acest compartiment, instanța subliniază că reieșind din normele citate, sarcina aprecierii cuantumului pensiei de întreține aparține în exclusivitate instanței competente să o examineze.

23. Grație legislației în vigoare, se desprinde principiul unanim recunoscut că obligația de a contribui la întreținerea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială *a copilului îi revine ambilor părinți, respectiv nu poate pusă doar în sarcina unuia dintre părinți.*

24. Totodată, se reține și faptul că instanţele de judecată urmează a ţine cont de interesul superior al copilului, consacrat la art. 9 din Convenţia cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menţinerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinţi

care nu se află în relaţie de căsătorie, precum şi de proporţionalitatea cuantumului pensiei de întreţinere pentru fiecare copil în parte.

25. Articolul 18 alin.(1) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

26. Situaţie de acest fel este reglementată şi în art.27 alin.(2) din Convenţie, care prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

27. La caz este necesar de menționat că, normele de drept naţional şi internaţional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copiilor şi asigurarea dezvoltării lor le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copilului îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

28. De asemenea se menționează că, un copil nu are nevoie doar de îmbrăcăminte, încălţăminte şi alimente, ci are nevoie şi de condiţii decente şi optime de locuit, ce presupune o locuinţă adecvată creşterii unui minor, curată, mobilată şi utilată, are nevoie de o bună pregătire educaţională, de cărţi potrivite vârstei sale şi, cel mai important, are nevoie de afecţiune şi atenţie permanentă, de cineva care să se ocupe de educaţia şi îngrijirea sa permanentă şi constantă. Or, este mai mult decât evident că toate aceste „îndatoriri” enumerate mai sus rămân în sarcina părintelui la care a fost stabilită locuinţa minorului. Așadar, cuantumul pensiei de întreținere urmează a fi unul rezonabil pentru întreţinerea copilului minor, capabil să asigure condiţiile de viață necesare dezvoltării normale a copilului minor.

29. Prin probatoriul cercetat în ședință de judecată, s-a stabilit cu certitudine că părțile în cauză au un copil minor comun, fiica *****, născută la*****, IDNP *****, care după separarea părților se află până în prezent în grija reclamantei Negru Ana.

30. La fel, în ședință de judecată s-a constatat că între reclamanta Negru Ana și pârâtul Lungu Andrei nu a fost încheiat un acord cu privire la achitarea de către pârât în beneficiul reclamantei a pensiei de întreținere a copilului minor comun.

31. Or, la stabilirea pensiei de întreținere a copilului minor, urmează să se țină cont de interesele copilului și drepturile acestuia de a beneficia de o întreținere corespunzătoare. În acest context instanța de judecată menționează că, în prezent copilul se află la educația și întreținerea mamei, care își exercită nu numai obligațiile patrimoniale, dar și cele nepatrimoniale, ce ține de creșterea și îngrijirea zilnică a copilului minor, suportând toate cheltuielile în acest sens.

32. Jurisprudența CEDO statuează că interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial (cererea nr.43123/10 cauza *P.K. vs Polonia*).

33. Reține instanța, că legislația în vigoare prevede cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este

imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, conform art. 76 Codul familiei, se încasează o sumă fixă.

34. Astfel, ținând cont de cele menționate supra, de faptul că pârâtul nu are venituri regulate, instanța, conducându-se de prevederile art. 76 Codul familiei și explicațiile din pct. 5 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 4 din 15.04.2013 „*Privind practica judiciară de soluţionare de către instanţele judecătoreşti a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei*", va stabili cuantumul pensiei de întreținere în sumă bănească fixă, ținând cont de cea mai recentă Informație a Biroului Național de Statistică (a se vedea site: www.statistica.md), conform căreia minimul de existență pentru un copil de vârsta 1-6 ani, pentru semestrul I a anului 2023, a constitut 2 416,50 lei lunar, în orașe mici. Acum, însă, suntem deja la începutul semestrului I al anului 2024, iar cifrele, după cum arată statistica, sunt în stabilă creștere de la un semestru la altul, din an în an, precum și de rata inflației care a dus la majorarea prețurilor pe piața națională, atât la produsele alimentare, energetice, petroliere.

35. În corespundere cu art.2 al Legii nr.152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, *minim de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităţilor principale, menţinerea sănătăţii şi pentru susţinerea viabilităţii omului*.

36. Potrivit art.3 al aceleiași Legi, *mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coşului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale şi pentru achitarea serviciilor prestate populaţiei; mărimea primelor şi a contribuţiilor obligatorii. Mărimea minimului de existență pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună. Coroborând cele două texte legale invocate, reiese că minimul de existență nu prevede cheltuielile necesare pentru dezvoltarea acestuia: procurarea cărților, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație etc., activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului*.

37.Pârâtul nu a comunicat instanței că ar fi avut alți copii minori la întreținere, că ar fi inapt de muncă sau ar exista alte circumstanțe care ar diminua din capacitatea de plată a pensiei de întreținere a acestuia, iar coșul minim de consum pentru copii de vârsta între 1-6 ani, stabilit de Biroul Național de Statistică, în situația creșterii constante a prețurilor atât la produse, cât și la servicii ar fi irelevant pentru asigurarea unei întrețineri decente a copilului. Or, cuantumul pensiei de întreținere a copilului urmează să acopere mult mai multe cheltuieli, decât cele reflectate în coșul minim de consul, ce se limitează doar la alimentare.

38.Prin urmare, instanța de judecată consideră suma de 2 000 lei lunar pentru un copil de până la 6 ani ar fi în măsură să asigure o contribuție din partea unui părinte ce constituie ½ din întreținerea necesară, care în opinia instanței, va asigura o întreținere lunară, cât mai decent posibil, a copilului, cuantumul stabilit fiind proporțional și în raport cu situația materială a pârâtului.

Cu referire la pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată:

39. Potrivit art. 85 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă „*de taxa de stat pentru judecarea pricinilor se scutesc reclamanții în acțiunile de încasarea a pensiei de întreținere".*

40. Conform art. 87 alin. (1) Cod de procedură civilă *„valoarea acțiunii se determină: c) din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în acțiunile pentru plata pensiei de întreținere".*

41. Potrivit art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă*, "instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

(1[1]) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

42. Având în vedere că reclamanta Negru Ana a fost scutită de drept de plata taxei de stat la data de 07.12.2023 la depunerea cererii de chemare în judecată privind încasarea pensiei de întreținere, instanța, în conformitate cu prevederile art. 87 alin. (1) și 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, va dispune încasarea de la pârâtul Lungu Andrei în beneficiul statutului a taxei de stat în mărime de 720 lei (2000 lei x 12 luni = 24 000 lei x 3 % = 720 lei), calculată potrivit Legii taxei de stat nr. 1216/1992, în vigoare la data depunerii cererii.

.

43. Totodată, instanța reține că reclamanta în ședința de judecată a fost reprezentată de către avocatul Valentin Trișnevschi pentru serviciile căruia a achitat suma de 2 000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată anexat la materialele cauzei (f.d. 3), sumă ce va fi încasată din contul pârâtului Lungu Andrei în beneficiul reclamantei, conform art. 96 al. 1[1] Cod de procedură civilă.

În temeiul celor relatate mai sus, precum și în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2), art. 236, art. 238-241 Cod de procedură civilă,

h o t ă r ă ș t e :

Cererea de chemare în judecată depusă de Negru Ana împotriva lui Lungu Andrei privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor comun și a cheltuielilor de judecată, se admite.

Se încasează de la Lungu Andrei, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în satul *****, raionul Fălești în beneficiul lui Negru Ana, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în or. Fălești, str. *****, pensia de întreținere a copilului minor comun – fiica*****, născută la*****, IDNP ***** în sumă de 2 000 (două mii) lei, lunar, începând cu data de 07.12.2023 până la atingerea majoratului copilului.

Se încasează de la Lungu Andrei, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în satul *****, raionul Fălești în beneficiul lui Negru Ana, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în or. Fălești, str. *****, suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

Se încasează de la pârâtul Lungu Andrei, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în satul *****, raionul Fălești în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 720 (șapte sute douăzeci) lei de plata căreia reclamanta a fost scutită de drept la depunerea cererii de chemare în judecată la data de 07.12.2023.

Hotărârea, în latura încasării pensiei de întreținere a copilului minor se execută imediat, însă este cu drept de apel la Curtea de Apel Bălți, în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul Fălești).

Președinte de ședință,
Judecător Lilia Trocin